

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Babiakovej, CSc. a členov senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a JUDr. Ľuboša Szigetiho v právnej veci navrhovateľky: **J. Y.**, *zastúpenej JUDr. J. P., advokátom*, proti odporcovi: **Ministerstvo vnútra SR, MÚ**, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia odporcu č. ČAS: MU-2322/PO-Ž/2007 zo dňa 18. januára 2008, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č.k. 5 Saz 10/2008-23 zo dňa 8. apríla 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č.k. 5 Saz 10/2008- 23 zo dňa 8. apríla 2008 **p o t v r d z u j e**.

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie č. ČAS: MU-2322/PO-Ž/2007 zo dňa 18. januára 2008, ktorým odporca podľa ustanovenia § 13 ods. 1 a § 20 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase vydania rozhodnutia (ďalej len zákon o azyle) navrhovateľke neudelil azyl na území Slovenskej republiky, podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle navrhovateľke neposkytol doplnkovú ochranu a súčasne podľa § 20 ods. 4 zákona o azyle rozhodol, že u navrhovateľky neexistuje prekážka administratívneho vyhostenia podľa § 58 ods. 1 a 2 zákona č. 48/2002 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Krajský súd sa stotožnil so záverom odporcu, že u navrhovateľky neboli splnené podmienky pre udelenie azylu na území Slovenskej republiky a rozhodnutie odporcu o neudelení azylu je vecne správne a v súlade s ustanovením § 13 ods. 1 zákona o azyle.

Podľa krajského súdu v prejednávanej veci v správnom konaní odporca dostatočne zistil skutkový stav vo veci, vysporiadal sa so všetkými skutočnosťami uvádzanými navrhovateľkou počas azylového konania a stotožnil sa so záverom odporcu, že v prípade navrhovateľky nebola preukázaná opodstatnenosť obáv z prenasledovania z rasových, národnostných, náboženských dôvodov, dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine tak, ako to vyplýva zo Ženevského dohovoru z roku 1951 o postavení utečencov a zo zákona o azyle.

Krajský súd uviedol, že odporca postupoval správne, ak po zvážení skutkového stavu nenašiel dôvod ani pre udelenie doplnkovej ochrany navrhovateľke podľa § 13a zákona o azyle, pretože nepovažoval navrhovateľkine dôvody za dôvody, pre ktoré by bola navrhovateľka v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavená reálnej hrozbe vážneho bezprávia v zmysle § 2 písm. f) zákona o azyle.

Odporca nezistil žiadne skutočnosti, pre ktoré by navrhovateľke v súvislosti s týmito dôvodmi hrozilo nebezpečenstvo prenasledovania v prípade jej návratu do Číny. Preto možno podľa krajského súdu predpokladať, že ani po návrate do krajiny pôvodu jej žiadne prenasledovanie nehrozí, prípadne nehrozí jej, že by mala byť mučená alebo podrobená krutému, neľudskému, či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu. Poukázal na to, že vyslovenie toho, že v zmysle ustanovenia § 58 zákona o pobyte cudzincov sa na ňu nevzťahuje zákaz vyhostenia nie je príkazom na jej vyhostenie, je iba vyslovením možnosti vyhostenia a je vecou príslušného správneho organu, či k použitiu tohto inštitútu pristúpi.

Proti tomuto rozsudku podala navrhovateľka v zákonnej lehote odvolanie. V odvolaní navrhla napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Navrhovateľka namietala, že krajský súd neprihliadol na vážnosť politickej situácie v Číne, poukázala na to, že tým, že požiadala o azyl, nepriamo vyjadrila nesúhlas s politikou režimu a stala sa nepohodlnou osobou.

Navrhovateľka súdu vyčítala, že nevenoval náležitú pozornosť výroku týkajúceho sa jej administratívneho vyhostenia do štátu, kde by bola ohrozená jej bezpečnosť.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľky nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 3 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 14. augusta 2008 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Podľa § 8 písm. a) zákona č 480/2002 Z.z. o azyle účinného od 1.1.2008 ministerstvo udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak, žiadateľovi, ktorý má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd (písm. b/).

Podľa § 10 zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak,

- a) manželovi azylanta, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď azylant odišiel z krajiny pôvodu a azylant so zlúčením vopred písomne súhlasí,
- b) slobodným deťom azylanta alebo osoby podľa písmena a) do 18 rokov ich veku alebo
- c) rodičom slobodného azylanta mladšieho ako 18 rokov, ak s tým azylant vopred písomne súhlasí (ods.1).

Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky (ods.2).

Ministerstvo udelí azyl osobám uvedeným v odseku 1, len ak ide o zlúčenie rodiny s azylantom, ktorému bol azyl udelený podľa § 8 (ods.3).

Ministerstvo udelí azyl aj dieťaťu narodenému azylantke na území Slovenskej republiky, ak je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 5 (ods.4).

Podľa § 13 ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neudelí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 8 alebo § 10.

Podľa § 13c ods. 1 zákona o azyle § 13c ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o azyle ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, okrem odňatia azylu podľa § 15 ods. 2 písm. i), rozhodne tiež,

či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu; ak ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu, nepredĺži doplnkovú ochranu alebo zruší doplnkovú ochranu, okrem zrušenia doplnkovej ochrany podľa § 15b ods. 1 písm. d), vo výroku rozhodnutia tiež uvedie, či existuje prekážka administratívneho vyhostenia podľa osobitného predpisu 9a).

Podľa § 58 ods. 1 zákona č. 48/2002 Z.z. o pobyte cudzincov (účinného od 1.1.2008) cudzinca nemožno administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom by bol ohrozený jeho život z dôvodov jeho rasy, národnosti, náboženstva, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo pre politické presvedčenie, alebo v ktorom by mu hrozilo mučenie, kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie, alebo trest. Rovnako nemožno cudzinca administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom mu bol uložený trest smrti alebo je predpoklad, že v prebiehajúcom trestnom konaní mu takýto trest môže byť uložený.

Cudzinca nemožno administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom by bola ohrozená jeho sloboda z dôvodov jeho rasy, národnosti, náboženstva, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo pre politické presvedčenie; to neplatí, ak cudzinec svojim konaním ohrozuje bezpečnosť štátu, alebo ak bol odsúdený za obzvlášť závažný trestný čin 21) a predstavuje nebezpečenstvo pre Slovenskú republiku (ods.2).

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t.j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie o neudelení azylu navrhovateľke na území SR, o neposkytnutí doplnkovej ochrany a rozhodnutie o tom, že neexistuje prekážka jej administratívneho vyhostenia podľa § 58 ods. 1 a 2 zákona o pobyte cudzincov, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so

všetkými námietkami navrhovateľky v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Odporca zdôvodnil rozhodnutie o neudelenie azylu navrhovateľke na území Slovenskej republiky nepreukázaním opodstatnenosti obáv z prenasledovania z rasových, národnostných, náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, tak ako to vyplýva zo Ženevskej konvencie z roku 1951 o právnom postavení utečencov a zákona o azyle.

Z administratívneho spisu je zjavné, že odporca vykonal v konaní náležité dokazovanie procesne legálnymi dôkazmi, a to výsluchom navrhovateľky a obsahom správ o krajine pôvodu (odporca vychádzal z informácií o krajine pôvodu, ktoré získal zo správy Human Rights Watch za rok 2007, Správy Úradu pre demokraciu, ľudské práva a prácu MZV USA z marca 2007 a iných verejne dostupných zdrojov), z ktorých vyhodnotil a stručne popísal súčasnú politicko-spoločenskú situáciu v krajine pôvodu so zameraním na bezpečnostné riziko prípadného návratu navrhovateľky do krajiny pôvodu.

Ako vyplynulo z dotazníka žiadateľa o azyl zo dňa 14.11.2007 navrhovateľka uviedla, že dôvodom jej odchodu z krajiny pôvodu bola zlá ekonomická situácia v Číne. Uviedla, že v krajine pôvodu nie je sloboda, je tam veľká korupcia, ale konkrétne k tomu nevedela viac uviesť. Poukázala najmä na to, že v krajine pôvodu je nepriaznivá ekonomická situácia, nedostatok pracovných príležitostí. Keďže bola aj ona nezamestnaná, rozhodla sa vycestovať na Slovensko, kde má priateľov a kde by chcela získať zamestnanie, zarobiť si peniaze pre lepší život. Na otázku, či mala osobne nejaký konkrétny problém, uviedla, že nemala žiaden problém. Na otázku, čoho sa obáva v prípade návratu uviedla, že sa obáva, že by si tam nenašla prácu, jej rodičia sú už starí a nemá tam žiadnych priateľov.

Navrhovateľkou označené dôvody, pre ktoré žiadala udeliť azyl, odporca považoval za irelevantné a neopodstatnené z hľadiska udelenia azylu na území SR. V tejto súvislosti odporca poukázal na to, že v prípade navrhovateľky sa nejedná o utečenca, ale ekonomického prisťahovalca. O účelovosti jej žiadosti podľa odporcu svedčí aj skutočnosť, že o azyl nepožiadala bezprostredne po príchode na územie SR v roku 2006, ale až potom, ako jej skončilo povolenie na pobyt.

Z rozhodnutia odporcu napokon vyplýva, že v prípade navrhovateľky neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že navrhovateľka bola v krajine pôvodu vystavená reálnej hrozbe bezprávia, nakoľko z jej výpovede vyplynulo, že nikdy nebolo proti nej vedené trestné konanie, nebola väznená, zatknutá alebo zadržaná a nemala žiaden problémy s čínskymi štátnymi orgánmi, nebola vystavená mučeniu, neľudskému zaobchádzaniu alebo ponižujúcemu

zaobchádzaniu alebo trestu. V prípade návratu do krajiny pôvodu sa nemusí obávať žiadnemu ohrozeniu, ktoré by sa dalo kvalifikovať ako vážne bezprávie, pretože žila tam bez akýchkoľvek problémov.

Odporca napokon poukázal na to, že v prípade navrhovateľky neboli zistené skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že v prípade jej návratu do krajiny pôvodu by bol ohrozený jej život alebo sloboda z dôvodov uvedených v § 58 ods. 1 a 2 zákona o pobyte cudzincov.

Je teda zrejmé, z akých dôkazných prostriedkov pri svojom rozhodovaní vychádzal, pričom odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporca riadne vyhodnotil dokazovanie, ktoré vyústilo v riadne zistený skutkový stav, z ktorého odporca vychádzal pri svojom rozhodovaní o tom, či u navrhovateľky existujú dôvody pre udelenie azylu podľa § 8 a § 10 zákona o azyle.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že povinnosť zistiť skutočný stav veci podľa § 32 zákona č. 71/1967 Zb. (Správny poriadok) má odporca len v rozsahu dôvodov, ktoré žiadateľ v priebehu správneho konania uviedol. Pričom zo žiadneho ustanovenia zákona nemožno vyvodiť, že by odporcovi vznikla povinnosť, aby sám domýšľal právne relevantné dôvody pre udelenie azylu žiadateľom neuplatnené a následne k týmto dôvodom vykonal príslušné skutkové zistenia.

Pokiaľ teda odporca dospel k záveru, že dôvody navrhovateľky, pre ktoré žiadala udeliť azyl na území Slovenskej republiky nemožno považovať za relevantné dôvody pre udelenie azylu na území Slovenskej republiky, pričom zistenie odporcu o tom, že žiadosť navrhovateľky je založená na ekonomických dôvodoch, ktoré nie je možné považovať za dôvody relevantné v zmysle zákona o azyle, nachádza oporu vo výsledkoch vykonaného dokazovania a právne závery odporcu nachádzajú oporu v citovaných ustanoveniach zákona o azyle, preto podľa odvolacieho súdu krajský súd nepochybil, keď považoval rozhodnutie z týchto dôvodov za vecne správne a zákonné.

Odvolací súd dospel k záveru, že odporca aj v tej časti rozhodnutia, ktorou rozhodol o neposkytnutí doplnkovej ochrany (podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle) a o tom, že u navrhovateľky neexistuje prekážka administratívneho vyhostenia do Číny (podľa § 58 ods. 1 a 2 zákona o pobyte cudzincov) náležite zistil skutkový stav a správne naň aplikoval citované ustanovenia zákona o azyle a zákona o pobyte cudzincov.

Vo vzťahu k druhej forme medzinárodnej ochrany, a to doplnkovej ochrany, odvolací súd uvádza, že jej zmyslom a účelom je poskytnúť subsidiárnu ochranu a možnosť legálneho pobytu na území SR tým žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktorým nebol udelený azyl, ale u nich by bolo

(z dôvodov taxatívne uvedených v zákone o azyle) neúnosné, neprimerané či inak nežiaduce požadovať ich vycestovanie. Hoci sa aplikácia tohto inštitútu doplnkovej ochrany viaže k objektívnym hrozbám po prípadnom návrate žiadateľa do krajiny pôvodu, teda čiastočne k iným skutočnostiam nastávajúcim v odlišnom čase než v prípade aplikácie inštitútu azylu, sú pri rozhodovaní o udelenie či neudelenie doplnkovej ochrany do značnej miery určujúce tvrdenia samotného žiadateľa, z ktorých je potrebné vychádzať.

V predmetnej veci neboli ani podľa odvolacieho súdu zistené závažné a potvrdené dôvody pre bezprostrednú a reálnu hrozbu vážneho bezprávia, tak ako je definované v ustanovení § 2 písm. f) zákona o azyle, pričom v podrobnostiach na správny záver odporcu uvedený v jeho rozhodnutí odkazuje.

Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za dôležité zdôrazniť, že navrhovateľka v priebehu administratívneho konania žiadnym spôsobom individuálne neidentifikovala svoje konkrétne problémy v krajine pôvodu, nešpecifikovala žiadne okolnosti, ktoré by predstavovali možné riziko návratu do krajiny pôvodu, preto jej odvolacie námietky vyhodnotil Najvyšší súd Slovenskej republiky za nedôvodné a nespôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku, ktorý ako vecne správny potvrdil (§ 219 Občianskeho súdneho poriadku).

O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 246c OSP, keď navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 14. augusta 2008

JUDr. Eva Babiaková, CSc., v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Nikoleta Adamovičová